

THE STANDARD

SANSKRIT-ENGLISH DICTIONARY.

अ.

अ

अंहिति

अ *ind* I An interjection 1 of pity; 2 of calling, *e. g.* अ अनन्त; 3 of blame or reproach, *e. g.* अपचति त्वं जल्म. II A prefix implying 1 negation arising from similarity (*e. g.* अत्राक्षः one who is not a Brahmana though like him); 2. privation (*e. g.* अपटः absence of पट); 3 difference (*e. g.* अपटः other than a पट); 4 diminution (*e. g.* अनुदरा having a very slender waist); 5 badness (*e. g.* अनाचारः bad conduct); 6 contrariety (*e. g.* आवेत्त the contrary of white i. e. black). These meanings are put together in the following stanza : - तत्सादृश्यमावद्य तदन्यत्वं तदल्पता । अपाश-
र्त्य विरोधश्च नञर्थोऽयं वद प्रकीर्ति-
तः ॥ If the noun to which अ is to be prefixed begins with a vowel, the अ assumes the form अन् (*e. g.* अनाचारः); but if the vowel following the अ happens to be a ऋ, this rule is sometimes neglected (*e. g.* अनुनिन् or अन्निन्). III *m.* A name of Vishnu; it is the first word in the mystic syllable ओम्, the other two being उ and म्.

अकारो विष्णुरुदित उकारस्तु महेश्वरः । मकारस्तु स्मृतो ब्रह्मा प्रणवस्तु त्रयात्मकः ॥ IV. *n.* A name of Brahman (*n.*).

अक्षयिन् *a.* (*f.* नी) Free from debt.

अंश *vt.* 10 U. (*pp.* अंशित) To divide, to distribute. WITH वि-1 to break asunder; 2 to deceive.

अंश *m.* 1 A share, portion; 2 inheritance, सकृदंशो निपतति M. ix. 47; 3 a shoulder; 4 the numerator of a fraction (in math). COMP. -अंशि *ind.* share by share.

-करण *n.* the dividing into shares; -भाज *a.* an heir, a co-heir. -हर, शरिन् *a.* a sharer, पिंडदोशहरश्चैषां पूर्वाभावे परः परः Yaj. ii. 132.

अंशक I *m.* 1 A part; 2 an heir, a kinsman. II *n.* A day.

अंशान *n.* Dividing, sharing.

अंशाल *a.* (*f.* ला) 1 Strong, stout; 2 sharing, dividing.

अंशिन् *a.* (*f.* नी) A sharer, a co-heir, सर्वे वा स्युः समांशिनः Yaj. ii. 114.

अंशु *m.* 1 A ray of light. सूर्याग्निभिर्भस्मिभारविन्दम् K. S. 1. 32. 2 light, refulgence.

अंगुष्ठनखांशुभिर्जया Sis i. 9; 3 dress; 4 a minute particle, an atom. COMP. -जाल *n.* a collection of rays. -धर, पति, बाण. भृत्, मत्, मालिन्, हस्त *m.* the sun.

अंशुक *n.* 1 Cloth, यथांशुकाक्षेप-विलज्जितानाम् K. S. i. 14; 2 a mantle; 3 a leaf.

अंशुमत्कला *f.* A plantain.

अंशुल I *a.* (*f.* ला) Radiant, splendid. II *m.* A name of of Chānakya.

अंश् *vt.* 10 U. See अंश्.

अंस *m.* Used in all the senses of अंश. COMP. -कूट *m.* a bull's hump. -त्र *n.* 1 an armour to protect the shoulder; 2 a bow. अंसभार, अंसभार *m.* a yoke or burden put upon the shoulder. अंसभारिक, अंसभारिक *m.* one who carries burthens or a yoke on his shoulder.

अंसल *a.* (*f.* ला) See अंशाल.

अंह *vt.* 10 U (*pp.* अंहित) To shine.

अंहति *f.* 1 A donation, gift; 2 sickness; 3 pain, distress.

अंहती *f.* A gift, donation.

अंहत् *n.* Sin, *e. g.* अनार्यमहो ज्येष्ठा च माया COMP. -वत् *a.* sinful.

अंहिति *f.* A gift, a donation.